

**Указания за предоставяне на информация съгласно чл. 23 от Наредба № 30 на
Българската народна банка от 21 януари 2016 г. за изчисляване размера на
дължимите от банките премийни вноски по Закона за гарантиране на
влоговете в банките**

Глава I: Въведение

1. Цел

Настоящите указания за предоставяне на информация съгласно чл. 23 от Наредба № 30 на Българска народна банка от 21 януари 2016 г. (Указания) определят реда и начина на предоставяне на данни за целите на изчисляването на размера на дължимите от банките премийни вноски в съответствие със Закона за гарантиране на влоговете в банките (ЗГВБ).

2. Нормативна рамка

На основание чл. 30, ал. 1 от ЗГВБ и чл. 23 от Наредба № 30 на БНБ от 21 януари 2016 г. за изчисляване размера на дължимите от банките премийни вноски по Закона за гарантиране на влоговете в банките (Наредбата) банките предоставят на Фонда за гарантиране на влоговете в банките (Фонда) необходимата информация за изчисляване на дължимите премийни вноски във Фонда.

3. Отчетни единици

Указанията се прилагат от следните отчетни единици:

- Банки, получили лиценз за публично привличане на влогове или други възстановими средства по реда на Закона за кредитните институции (ЗКИ), както и техните клонове в други държави членки;
- Клоновете в България на банки със седалище в трети държави, които са получили лиценз от БНБ да осъществяват дейност в Република България.

Информацията за клоновете на банките в други държави членки се изпраща на Фонда от централата на банката в Република България.

При преобразуване на две или повече банки, ако поне една от преобразуващите се институции е била членка на ФГВБ преди датата на преобразуване, участващите банки се третираат като отделни отчетни единици за целите на настоящите указания до изтичането на шестмесечния срок по чл. 263к, ал. 1 от Търговския закон.

4. Отчетни форми

За целите на определяне на дължимите премийни вноски банките изготвят и предоставят на Фонда следната отчетна информация:

- **Приложение 1** – месечна отчетна форма „Размер на гарантираните влогове, брой на гарантираните вложители и отговарящи на условията влогове по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗГВБ“;
- **Приложение 2** – тримесечна отчетна форма „Разпределение на броя на вложителите и на размера на влоговете“;
- **Приложение 3** – тримесечна отчетна форма „Разпределение на броя на вложителите и на размера на влоговете в клонове в други държави членки“.

5. Изготвяне на информацията

Отчетните форми съдържат информация за размера на влоговете и за броя на вложителите към края на отчетния период.

Данните за размера на влогове се изготвят в хиляди лева с точност до 3-тия знак след десетичния разделител.

Позициите в чуждестранна валута се посочват в тяхната легова равностойност, като се прилага официалният обменен курс на БНБ към отчетната дата.

Данните, отнасящи се до броя вложители се представят като цяло число.

6. Отчетен период. Срокове.

Сроковете за предоставяне на необходимата информация от банките са както следва:

- **Приложение 1** - отчетна форма „Размер на гарантираните влогове, брой на гарантираните вложители и отговарящи на условията влогове по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗГВБ“. В съответствие с чл. 23, т.1 и т. 3 от Наредбата, отчетните единици са задължени да предоставят на Фонда необходимата информация към края на месеца в срок до 20 календарни дни след края на отчетния период;
- **Приложение 2** - отчетна форма „Разпределение на броя на вложителите и на размера на влоговете“. В съответствие с чл. 23, т. 2 от Наредбата, отчетните единици предоставят на Фонда необходимата информация за броя на вложителите и структурата на влоговете, разпределени по количествени

категории към края на тримесечието, в срок до 20 календарни дни след края на отчетния период;

- **Приложение 3** - отчетна форма „Разпределение на броя на вложителите и на размера на влоговете в клонове в други държави членки“. Информацията, отнасяща се до клоновете се изготвя с тримесечна честота и се представя на Фонда от централата на банката в България в съответствие със срока предвиден в чл. 23, т. 2 от Наредбата – 20 календарни дни след края на съответното тримесечие.

7. Ревизии на данни за минали периоди

Данните, подготвяни съгласно настоящите Указания, подлежат на ревизии, които се извършват в следните случаи:

- Получаване на допълнителна информация, установяване на неправилна класификация, усъвършенстване на отчетните процедури и отстраняване на допуснати грешки в предоставените данни от страна на отчетните единици;
- Извършен одит от външен одитор. Банките могат да представят в отчетните форми неаудирани данни¹. След извършен одит, когато аудитираните данни, проверени от външен одитор, се отклоняват от подадените неаудирани такива, банките следва да предоставят ревизирани форми на Фонда.

Ревизираните данни се предоставят от банките на Фонда своевременно след настъпване на промяна в докладваните данни. Предоставянето на ревизирани данни на Фонда се обозначава от банките в наименованието на съответните файлове (с код Rmm), съгласно техническите изисквания посочени в глава IV.

Фондът извършва актуализация на данните от вече получените отчетни форми, отчитайки предоставените корекции от банките. При необходимост, на основание чл. 30 ал. 6 от ЗГВБ, по искане на Фонда подуправителят, ръководещ управление "Банков надзор" на Българската народна банка, може да разпореди извършване на целеви проверки на банки и представя резултатите от тях на Фонда.

¹ Неаудирани са данните, за които няма становище от външен одитор

Глава II: Общи методологически изисквания и дефиниции

1. Влог

1.1. Общи насоки, свързани с понятието „влог“

При определяне размера на влоговете следва да се прилага дефиницията на понятието „Влог“ съгласно § 1, т. 1 от ДР на ЗГВБ.

При съвместен влог частта на всяко лице се взема предвид при установяване на общия размер на влоговете му в банката. Ако в договора за влог не е указано друго, се приема, че частите на вложителите са равни. Когато по даден влог лихвата е изплатена авансово, то от размера на влога се приспада частта от нея, която съответства на период, следващ отчетния.

1.2. Влогове, участващи в определяне размера на влоговата база

Размерът на влоговата база към отчетната дата се определя като към размера на влоговете, отговарящи на условията съгласно § 1, т. 5 от ДР на ЗГВБ, включително начислените върху тях лихви, се добави размера на влоговете, изключени от гаранцията в съответствие с чл. 11 от ЗГВБ.

1.3. Гарантирани влогове

Общият размер на гарантираните влогове в банката към отчетна дата се определя като сбор от сумата на гарантираните влогове на всички вложители при нея. Размерът на гарантираните влогове на всеки вложител е по-малкото число от 196 000 лв. и сборът на отговарящите на условията негови влогове в банката съгласно § 1, т. 5 от ДР на ЗГВБ, включително начислените върху тях лихви.

В случаите по чл. 12, ал. 3 от ЗГВБ, при които вложителят няма изключително право върху сумите по сметката (например специални сметки по Закона за адвокатурата, специални сметки на ЧСИ и др.), се посочва пълният размер на влога, дори и когато същият е над 196 000 лв. В случаите по чл. 12, ал. 3 от ЗГВБ, при които вложител няма изключително право върху сумите по сметката, но същевременно има други сметки при които има изключително право върху сумите, последните се отчитат като притежавани от друг вложител.

По отношение на влоговете, отговарящи на условията по чл. 10 от ЗГВБ, дефинирани за целите на Указанията като „влогове с временно високи салда“, при определяне на общата сума на гарантираните влогове на даден вложител, банките не следва да прилагат правилата за допълнителна гаранция до 250 000 лв. по тези влогове, а

да ги отчитат по реда на чл. 9, ал. 1 съгласно стандартния размер на гаранцията (т.е. до 196 000 лв.)

При наличие на разплащателна сметка, по която има усвоен овърдрафт, при изчисляване на общата сума на гарантираните влогове на даден вложител, тази сметка участва с нулев размер.

1.4. Влогове, изключени от обхвата на гаранцията

Влоговете, изключени от обхвата на гаранцията, съответстват на сумата на влоговете в банката, определени съгласно чл. 11, ал. 1 и 2 от ЗГВБ към съответната отчетна дата, включително начислените върху тях лихви.

Влоговете, изключени от обхвата на гаранцията, обхващат също така влогове на дъщерни на банките дружества, попадащи в обхвата на чл. 11, ал. 1 от ЗГВБ.

1.5. Отговарящи на условията влогове

Отговарящите на условията влогове са всички влогове и начислените върху тях лихви, които не попадат в изключенията по чл. 11, ал. 1 и ал. 2 от ЗГВБ.

Влогове, отговарящи на условията по чл. 10 от ЗГВБ, следва да бъдат включени в сбора на отговарящите на условията влогове съгласно § 1, т. 5 от ДР на ЗГВБ.

При наличие на разплащателна сметка, по която има усвоен овърдрафт, при изчисляване на общата сума на отговарящи на условията влогове на даден вложител, тази сметка участва с нулев размер.

1.6. Кредитни салда от временни положения

Влогове които представляват кредитни салда възникнали от временни положения в резултат на обичайни банкови сделки, които банката е длъжна да плати съгласно приложимите законови и договорни условия („кредитни салда от временни положения“) се включват в сумата на гарантираните влогове, когато тези салда са част от тях.

1. Вложител

При определяне броя на вложителите, към които банката има задължения, следва да се прилага дефиницията на понятието „Вложител“ съгласно § 1, т. 6 от ДР на ЗГВБ. За целите на указанията при определяне на броя на вложителите лицата посочени в чл. 11 ал. 1 не следва да се разглеждат като вложители. При наличие на няколко влога на един вложител в дадена банка за целите на отчетните форми тези влогове се обединяват и се отчитат като влогове на един вложител.

При съвместен влог, съгласно § 1, т. 3 от ДР на ЗГВБ, когато титуляри на влога са две или повече лица, те се записват поотделно, при условие че нямат други влогове в банката. Ако имат такива, тези влогове се обединяват и респективно във формите се отчитат като влогове на един вложител.

В случаите по чл. 12, ал. 3 от ЗГВБ, при които вложителите нямат изключително право върху сумите по сметката (например специални сметки по Закона за адвокатурата, специални сметки на ЧСИ и др.), за целите на отчетните форми тези сметки се отчитат като влогове на един вложител. В случаите по чл. 12, ал. 3 от ЗГВБ, при които вложителите нямат изключително право върху сумите по сметката, но същевременно имат други сметки, при които има изключително право върху сумите, за целите на отчетните форми тези сметки се отчитат като влогове на отделен вложител.

2. Структура на вложителите

Вложителите се разпределят съгласно следната структура:

2.1. Нефинансови предприятия

Вложителите, които следва да бъдат посочени в тази категория, се класифицират в съответствие с изискванията за секторна принадлежност, дефинирани в Европейската система от национални и регионални сметки (ESA) и Секторния класификатор на БНБ за статистически цели. Съгласно тези изисквания, в сектор „Нефинансови предприятия“ се включват институционални единици, които са пазарни производители и чиято основна дейност е производството на стоки и/или оказване на нефинансови услуги.

При попълването на отчетните форми в тази категория следва да се посочат резидентните и нерезидентните вложители, попадащи в обхвата на сектор „Нефинансови предприятия“.

За целите на Указанията, при разпределянето на вложителите по институционални сектори, не следва да се прилагат допълнителните статистически изисквания за прекласифициране (съгласно предоставяните списъци от БНБ) на част от нефинансовите предприятия в сектор „Държавно управление“, съгласно изискванията на Ръководството по държавен дефицит и дълг на Евростат.

2.2. Домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)

Вложителите, които следва да бъдат посочени в тази категория, се класифицират в съответствие с изискванията за секторна принадлежност, дефинирани в Европейската система от национални и регионални сметки (ESA) и Секторния класификатор на БНБ за статистически цели. Съгласно тези изисквания обхватът на категорията е както следва:

- Сектор „Домакинства“ включва личности или групи от личности като потребители, а също и като предприемачи произвеждащи пазарни стоки и нефинансови услуги (пазарни производители). Секторът обхваща и личности или групи от личности в качеството им на производители на стоки и нефинансови услуги, предназначени предимно за собствена крайна употреба. Тук се включват едноличните търговци и сдруженията без независим юридически статус и които са пазарни производители (вкл. независими земеделски стопани, лица със свободни професии - нотариуси, лични лекари, художници и др.);
- Сектор „Нетърговски организации, обслужващи домакинствата“ обхваща юридически лица, чиято основна дейност е свързана с обслужване, подпомагане и съдействие на домакинствата. Техните основни ресурси освен тези, получени от случайни продажби, се получават от доброволни парични вноски или вноски в натура от домакинствата в качеството им на потребители, от плащания, извършени от сектор „Държавно управление“, и от доходи от собственост. Тук се включват синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църкви и религиозни общества, читалища, културни и спортни клубове.

При попълването на отчетните форми в тази категория следва да се посочат резидентните и нерезидентните вложители, попадащи в обхвата на сектор „Домакинства и НТООД“.

За целите на отчетните форми в тази категория не се включват сметките на вложителите, чиито влогове отговарят на изискванията на чл. 12 ал. 3 на ЗГВБ.

2.3. Влогове, по които вложителите нямат изключително право (по чл. 12, ал.3)

В тази категория следва да се включат вложителите, чиито влогове отговарят на изискванията на чл. 12 ал. 3 на ЗГВБ и за които вложителят няма изключително право върху сумите по сметката (например специални сметки по Закона за адвокатурата, специални сметки на ЧСИ и др.).

2.4. Местни лица

За целите на отчетните форми местни лица са резидентите на Република България, съгласно § 1, т. 2 от ДР на Валутния закон.

3. Разпределение на влоговете

3.1. Количествени категории

Размерът на влоговете и броят на вложителите към края на отчетния период се разпределят в четиринадесет количествени категории, в зависимост от общата сума на влоговете на всеки вложител в съответната банка. В отчетните форми, които съдържат разпределение по количествени категории, всеки влог се отнася само в една от посочените количествени категории.

3.2. Валутна структура

Общата сума на влоговете се представя с допълнителна валутна разбивка в „евро” и в „други валути”. В „други валути” се включват всички валути, различни от лева и евро.

3.3. Временно високи салда

Банките предоставят информация относно „влогове с временно високи салда“ съгласно изискванията на чл. 10, ал 1, т. 1-3 от ЗГВБ, при условие че разполагат с такава.

Глава III: Отчетни форми – специфични изисквания

1. **Приложение 1** Размер на гарантираните влогове, брой на гарантираните вложители и отговарящи на условията влогове по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗГВБ

1.1. Обхват на формата

Формата се попълва от всички отчетни единици съгласно глава I, т.3.

В обхвата на отчетната форма се включват данни общо за банката и за нейните клоновете в други държави членки (при положение че има такива).

2. **Приложение 2** Разпределение на броя на вложителите и на размера на влоговете

2.1. Обхват на формата

Формата се попълва от всички отчетни единици съгласно глава I, т.3.

В обхвата на отчетната форма се включват данни общо за банката и за нейните клоновете в други държави членки (при положение че има такива).

При изготвяне на формата се отчитат само влоговете отговарящи на условията съгласно § 1, т. 5 от ДР на ЗГВБ, включително начислените върху тях лихви, . Отчитане на влоговете на един вложител в банката и в нейните клонове

В случай, че вложител притежава влогове както в банката, така и в нейни клонове в други държави членки, за целите на формата този вложител се отчита като един вложител и се класифицира в количествената категория, в която попада сумата на влоговете му в банката и в нейните клонове.

2.2. Резидентност на вложителите

При определяне на резидентността на вложител в банката и нейните клонове в други държави членки, за целите на формата се прилага дефиницията за местни лица съгласно Глава II, т.3.4.

3. Приложение 3. Разпределение на броя на вложителите и на размера на влоговете в клонове в други държави членки

3.1. Обхват на формата

Формата се попълва само от банките, посочени в глава I, т.3 от Указанията, които имат клонове в други държави членки. Подава се самостоятелна отчетна форма с информация за всеки отделен клон в друга държава членка.

При изготвяне на формата се отчитат само влоговете отговарящи на условията съгласно § 1, т. 5 от ДР на ЗГВБ, включително начислените върху тях лихви, .

3.2. Отчитане на влоговете на един вложител в банката и в нейните клонове или само в различни нейни клонове

Чрез формата следва да се предостави информация за броя на вложителите и размера на техните влогове единствено за клона, за който се отнася отчетната форма. При положение, че вложител има влогове в повече от един клон на дадена банка или в централата и в неин клон, за целите на формата този вложител се отчита като един вложител, а размерът на влоговете е равен на сумата на отговарящите на условията влогове на вложителя в съответния клон, за който се отнася формата.

Глава IV: Техническа спецификация

1. Електронен формат за предоставяне на отчетните форми

Информацията се предоставя само в електронен вид като стандартни файлове във формат xls илиxlsx. Те могат да бъдат основни файлове, съдържащи информация към

конкретен отчетен период за първи път, или коригиращи файлове, съдържащи корекция на вече подадена информация.

Попълват се само допустимите клетки. Елементите в черно в даден ред или колона са резултат на формули не следва да бъдат променяни ръчно от страна на банките.

Банките предоставят следните файлове:

- *Приложение 1* KOD_F01_yуууmdd00_Br_Rmm във формат xls или xlsx.
- *Приложение 2* KOD_F02_yуууmdd00_Br_Rmm във формат xls или xlsx.
- *Приложение 3* KOD_F03_yуууmdd00_Br_Rmm във формат xls или xlsx.

2. Наименование на файловете

Наименованията на файловете следва да бъдат изписани на латиница, като се използва следната конвенция::

KOD_XXX_yуууmdd00_Br_Rmm [_Rmm].xls/xlsx, където:

KOD – представлява последните три цифри на БАЕ кода на кредитната институция;

XXX — възможни стойности са F01, F02 и F03, отговарящи на отчетните форми съответно: Приложение 1, Приложение 2, Приложение 3;

YУMMDD00 — датата, за която се отнася информацията. '00' е резервирано за бъдещо използване;

Br – „00“ се отнася за Приложение 1 и в Приложение 2.

Br – “01, 02 ...” попълва се в Приложение 3 с данни за клоновете в други държави членки. Номерът на съответния клон следва да е еднакъв при всяко изпращане на данни за него.

Rmm — индикация на файл за корекции, където „mm“ е пореден номер на корекцията. Пропуска се, когато файлът не съдържа коригираща информация.

3. Контроли на данните

Отчетните единици са длъжни да извършат предварителни проверки на данните преди тяхното изпращане на Фонда. При изготвяне на отчетните форми следва да са изпълнени най-малко следните контроли:

3.1. Контрол относно наименованието на файловете и формата на данните в тях

3.2. Описание на контролите в рамките на формите

- Размерът на отговарящите на условията влогове следва да е по-голям или равен на размера на гарантираните влогове (Приложение 1);
- Общият размер на влоговете следва да е по-голям или равен на влоговете на местни лица (Приложение 2);
- Общият брой на вложителите следва да е по-голям или равен на броя на вложителите, които са местни лица (Приложение 2);
- Общият размер на влоговете следва да е по-голям или равен на размера на влоговете в евро (Приложение 2 и Приложение 3);
- Общият размер на влоговете следва да е по-голям или равен на размера на влоговете в чуждестранна валута, различна от евро (Приложение 2 и Приложение 3);
- Общият размер на влоговете следва да е по-голям или равен на влоговете с временно високи салда (Приложение 2);
- Общият брой на вложителите следва да е по-голям или равен на броя на вложителите, чиито влогове са с временно високи салда (Приложение 2);
- Средният размер на влоговете, попадащ в дадена количествена категория, следва да бъде по-малък от средния размер на влоговете на коя да е от последващите количествени категории (Приложение 2 и Приложение 3);
- Средният размер на влоговете, отчетен в дадена количествена категория, следва да попада в интервала на съответната количествена категория (Приложение 2 и Приложение 3);

3.3. Описание на контролите между отделните форми

- Стойността на показател „Гарантирани влогове по Приложение 2 (хил. лв.)“ от Приложение 1, следва да бъде равна на сбора от влоговете във всички количествените категории до 196 хил. лв (вкл.), като към тях се добави произведението от броя на всички вложители в количествените категории над 196 хил. лв. , отнасящи се към институционалните категории „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и НТООД“, със 196 000, както и сбора на влоговете във всички количествени категории над 196 хил. лв., отнасящи се към институционалната категория „Влогове по чл. 12 ал. 3“ (Приложение 2);

- Стойността на показател „Гарантирани вложители по Приложение 2 (брой)“ от Приложение 1, следва да бъде равна на общия брой на вложителите, посочен в Приложение 2;
- Отговарящите на условията влогове от Приложение 1 следва да са равни на общия размер на влоговете от Приложение 2;

Служителите на ФГВБ извършват проверка на горните контроли и при откриване на грешки се свързват за уточняване със служителят в банката, подписал отчета.

Файловете се подписват с универсален електронен подпис от техническо лице, отговарящо за тази отчетност, както и от лице, представляващо банката.

4. Подаване на информацията

Необходимите файлове се предоставят от банките на Фонда с универсален електронен подпис посредством портала FINNET на БНБ.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Настоящите указания влизат в сила считано от 31.05.2016 г.

§ 2. Първото предоставяне на информация съгласно новите указания следва да се извърши в срок от 20.06.2016 г. с отчетните данни за:

- 31.03.2016 г., 30.04.2016 г. и 31.05.2016 г. за месечна отчетна форма „Размер на гарантираните влогове, брой на гарантираните вложители и отговарящи на условията влогове по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗГВБ“ (Приложение 1);
- Второ тримесечие на 2016 г. за тримесечна отчетна форма „Разпределение на броя на вложителите и на размера на влоговете“ (Приложение 2);
- Второ тримесечие на 2016 г. за тримесечна отчетна форма „Разпределение на броя на вложителите и на размера на влоговете в клонове в други държави членки“ (Приложение 3);

§ 3. С приемането и публикуването на настоящите указания отпада изискването банките да предоставят отчетна форма „Брой вложители и размер на влоговете в банките“ на дирекция „Статистика“ на БНБ, считано от отчетните данни за второто тримесечие на 2016 година.

§ 4. Тази указания се издават на основание § 14 от Наредба № 30 на БНБ от 21 януари 2016 г. за изчисляване размера на дължимите от банките премийни вноски по ЗГВБ и са приети с Решение № 50 от 27 април 2016 г. на Управителния съвет на БНБ.